

Bacsó Béla - Gábor György - Gyenge Zoltán - Heller Ágnes: A szépség akarata - kép és filozófia

2011. december 24.

Sorozat: **Képfilozófiák**

Kiadó: **Typotex Kiadó**

Kiadás éve: **2011**

Szerkesztő(k): **Gábor György, Gyenge Zoltán**

Oldalszám: 208

Ára: 3900 Ft

Filozofálgatni mindannyian szoktunk, ez tény. Sokszor egy műalkotás az, ami beindítja a fantáziánkat, máskor a már kibontakozott gondolatmenetünkhöz találunk egy képet. *A szépség akarata* című könyv inkább az utóbbira szolgál példákkal. Nem a műalkotások megfejtése a célja, a képek inkább eszközként szolgálnak, hogy a szerzők imígyen is alátámaszthassák meglátásaikat. Az eredetileg négy előadás anyagát bővebben felölelő írásos anyagról nem mondható el, hogy mindenkinek íródott – ám mindenki elolvashatja. Vitaanyagként szolgálhat, vagy csak elindíthatja a gondolatainkat egy-egy témában.

A négy téma az akarat különböző aspektusait dolgozza fel, különböző korok műalkotásait felhasználva. Az első tanulmány a helyzettől függő döntéshozatalt fejtegeti, mely nem mindig fedi az emberi akaratot (**Bacsó Béla:** „Herkules válaszüton (Akarat és döntés)”).

A másodikban az a fajta akarat jelenik meg, melyet az álmok formálhatnak, illetve az akarat, melyet az álom kizár (**Heller Ágnes:** „Akarat nélküli álom - akaratformáló álom”).

A harmadik – s számomra legérdekesebb – tanulmányban Ábrahám és Izsák megrázó története kerül nagyító alá, ahol az akaratot (vagy annak hiányát) átítatja a hit egy felsőbb hatalomban (**Gyenge Zoltán:** „A szenvedély akarata - Caravaggio Izsákja”).

Az utolsó, negyedik tanulmányban pedig a történelem útvesztőjében találhatja magát az olvasó. A történelemben, melyet az akarat formált, s a történelemben, mely formálta az emberi akaratot (**Gábor György:** „Az akarat kiábrázolása, a történelem megképesítése”).

A filozófia nagyon sajátos tudományág. Néhol nehezen emészthető gondolatokkal találkoztam, melyeket többszöri olvasásra is lassan sikerült felfognom. Ez nem hiba, legalábbis nem az írók hibája. A hétköznapi emberekhez nem jut el kellőképp ez a tudomány. Ennek okát nem nagyon látom át, talán annak tudható be, hogy az életben maradáshoz nem feltétlenül kell. Én úgy fogalmaznék, hogy nem jár súlyos következményekkel, ha valaki nem tanul filozófiát. Azt azért érdemes megjegyezni, hogy a filozófia a gondolkodás tudománya, márpedig ha másra nem is, a gondolatainkra mindannyian figyelünk. Nem hiszem, hogy él ember a Földön, aki nem mélyült el saját gondolatai tengerében, s néhány megállapítását nem érezte egyedinek. Emellett az irodalom, a történelem, a művészetek mind gondolatokat ébresztenek az emberekben, s maguk is gondolatok sokaságából születtek. Ezek alapján pedig szükség van egy tudományra, ami ezeket összeszedi, foglalkozik a különböző korszakok

emberének gondolataival, a gondolatok teremtő erejével, s ezek következményeivel. S persze nem csak a korszakokéval, hiszen adott korban, különböző földrészeken, különböző országokban a gondolkodásmód is másképp alakult.

Ha a fő motívumot kiemelve közelítem meg a könyvet, elég érdekes dologra bukkanok. Az emberi (vagy éppen felsőbb) akarat áll a középpontban, ami igenis izgalmas téma. Kit ne foglalkoztatna tetteink eredete? Ki ne kérdezné meg életében legalább egyszer, hogy miért éppen úgy alakultak a dolgok, ahogy? Kinek ismeretlen a végzet és a sors? S ki ne mondta volna legalább egyszer az életében a mágikus sort: “Ennek így kellett lennie”? No de kérdem én, miért? Most akkor mi irányítjuk az életünket, vagy valaki más akaratából lépdelünk a nekünk megszabott úton? Egyáltalán ki van-e köveze előre az utunk, s ennek tükrében miért lenne szükségünk bárminemű akaratra ahhoz, hogy végigjárjuk? Más megközelítésből: döntéseink minden esetben fedik-e akaratunkat? Azért veszek reggel a boltban egy almát, mert én azt akarom, vagy azért, mert ennyi pénz van nálam (tehát akaratomat már a körülmények is befolyásolják)?

Ha minden kérdésemet feltenném, sosem lenne vége. Érdekes elolvasni a könyvet, mert négy olyan megközelítést kapunk, melyek segíthetnek az akarattal kapcsolatos kérdéseink megválaszolásában. Ha pedig valakinek nem is adnak válaszokat, nagyszerű vitaalapot képezhetnek egy beszélgetéshez, egy képelemzéshez. Mert arról is szó van ez esetben, hogy a műalkotások gondolatébresztő tulajdonságát kihasználva belső kérdésekre keresünk kielégítő válaszokat. S ahogy egy kép két embernek nem adhatja ugyanazt az élményt, úgy egy gondolat sem képes két embernek ugyanazt nyújtani. Ezért jó filozofálgatni, ezért érdemes a filozófiai témájú könyveket forgatni. Nem minden esetben fog újat nyújtani nekünk, csupán irányt mutat, hogy merre gondolkodhatnánk még.

Ajánlom mindenkinek, akit érdekel a filozófia tudománya, s érdekesnek találja a műalkotásokkal alátámasztott gondolatok minőségi kifejezését, azonban nem ajánlom azoknak, akik a képeket meglátva valami szellős, könnyed stílusú olvasmányra számítanak – ők biztos, hogy a második oldal után le fogják tenni a könyvet.

Petrof Hajnalka